

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยาแบบเฮร์แมนนิติกซ์ (hermeneutic phenomenology) เพื่อศึกษาถึงประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมและการตัดสินใจเชิงจริยธรรมจากประสบการณ์ของพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยที่ประสบกรณีพิบัติภัยในภาคใต้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลทั่วไปแห่งหนึ่งในภาคใต้ และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการให้การดูแลผู้ป่วยที่ประสบกรณีพิบัติภัยที่เกิดขึ้นในภาคใต้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการให้การดูแลผู้ป่วยที่ประสบกรณีพิบัติภัยที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยใน หอผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน และห้องผ่าตัดจำนวน 10 ราย โดยพยาบาลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 1 ปี
2. มีประสบการณ์ในการให้การดูแลผู้ป่วยที่ประสบกรณีพิบัติภัยไม่น้อยกว่า 2 วัน และมีประสบการณ์ในการเผชิญประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมและการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในการดูแลผู้ป่วยที่ประสบกรณีพิบัติภัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีเครื่องมือประกอบอื่นๆที่จำเป็นต้องใช้คือ

1. เทปบันทึกเสียงและม้วนเทปจำนวน 1 ชุด
2. แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ชุด ซึ่งมี 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป เป็นแบบบันทึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบเลือกตอบ และเติมคำจำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ศาสนา การศึกษา หน่วยงานที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาลและในการดูแลผู้ป่วยที่ประสบกรณีพิบัติภัย จำนวนและประเภทผู้ป่วยที่ประสบกรณีพิบัติภัยที่ท่านให้การดูแล ผลกระทบที่ได้รับจากเหตุการณ์กรณีพิบัติภัยในครั้งนี้ ประวัติการศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม การประชุม/อบรมเกี่ยวกับจริยธรรมและเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยที่ประสบกรณีพิบัติภัย

ส่วนที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เผชิญประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมและการตัดสินใจเชิงจริยธรรมจากประสบการณ์ของพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยที่ประสบกรณีพิบัติภัย โดย ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีทั้งหมด 5 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) การหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เผชิญประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมและการตัดสินใจเชิงจริยธรรมจากประสบการณ์ของพยาบาลในการให้การดูแลผู้ป่วยที่ประสบกรณีพิบัติภัย โดยนำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์พยาบาลที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านจริยศาสตร์ จำนวน 2 ท่าน และพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ และเป็นผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์กรณีพิบัติภัย มีการศึกษาในระดับปริญญาโทและมีความรู้ทางด้านจริยศาสตร์จำนวน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหา ครอบคลุมกรอบแนวคิด และมีความถูกต้องความชัดเจนของภาษา จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนำไปทำการศึกษานำร่อง (pilot study) กับผู้ให้ข้อมูลตามคุณสมบัติที่กำหนดใกล้เคียงกับผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาจริง จำนวน 1 ราย เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อคำถาม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพด้วยตนเองโดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นเตรียมการ

1. ขั้นเตรียมตัวผู้วิจัยเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญและจำเป็นในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1.1 การเตรียมความรู้เกี่ยวกับแนวคิดทางจริยธรรม ทฤษฎีจริยศาสตร์ หลักการทางจริยธรรม แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาล ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมและการตัดสินใจเชิงจริยธรรมรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวคำถามให้มีความครอบคลุมมากที่สุด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

1.2 การเตรียมความรู้ด้านระเบียบวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา โดยศึกษาแนวคิดและหลักการ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้มีความเข้าใจอย่างชัดเจนและใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยได้ถูกต้อง

1.3 การเตรียมความรู้และทักษะด้านเทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกต และการบันทึกภาคสนามเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์ที่เป็นแนวคำถามโดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมและการตัดสินใจทางจริยธรรม โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมก่อนที่จะนำไปทดลองใช้

3. ทำการศึกษานำร่องโดยทดลองใช้แบบสัมภาษณ์ที่เป็นแนวคำถามก่อนที่จะไปศึกษาจริง โดยทำการศึกษาในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลตามคุณสมบัติที่กำหนดใกล้เคียงกับผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาจริงจำนวน 1 ราย เพื่อเป็นการทดลองใช้และปรับปรุงเครื่องมือก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริงให้มีความเหมาะสมและครอบคลุมยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการฝึกทักษะต่างๆที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

4. ผู้วิจัยเตรียมทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยสงขลานครินทร์ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการทำวิจัย โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดหลังจากที่โครงร่างวิทยานิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยด้านจริยธรรมของคณะพยาบาลศาสตร์

ขั้นตอนการ

1. การสร้างสัมพันธภาพ ผู้วิจัยเดินทางไปพบหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยของโรงพยาบาลและผู้ให้ข้อมูลเพื่อแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและการพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการทำวิจัย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้เทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) ซึ่งใช้แนวคำถามตามแบบสัมภาษณ์ ผสมผสานเทคนิคการฟัง การกล่าวซ้ำ การเรียบและการสะท้อนกลับเพื่อให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลที่ได้ตามความหมายของผู้ให้ข้อมูล โดยไม่มีการใช้คำถามนำหรือการชี้นำความคิดของผู้ให้ข้อมูล อาจมีการกระตุ้นให้ผู้ให้ข้อมูลได้อธิบายสิ่งต่างๆ ให้ชัดเจนและครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการศึกษาเท่านั้น ขณะที่สัมภาษณ์เป็นเวลาที่ไม่เร่งรีบให้อิสระผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ซึ่งใช้เวลาในการให้ข้อมูลครั้งละประมาณ 45-60 นาที และจะมีการนัดสัมภาษณ์ครั้งต่อไปตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลจนกว่าข้อมูลที่ได้มีความอิ่มตัวหรือไม่มีข้อมูลใหม่ๆเพิ่มเติมจากเดิมและในขณะที่ยังสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกรายทำการบันทึกเทปเสียง (tape-record) เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ นอกจากนี้ในขณะที่สัมภาษณ์จะมีการสังเกตลักษณะสีหน้า ท่าทาง คำพูด อารมณ์และพฤติกรรมต่างๆ เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์หาความหมายและอธิบายเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ในปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้โดยผู้วิจัยมีการขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ

3. การแปลผลข้อมูลรายวันหลังจากการเก็บข้อมูลในแต่ละวัน ผู้วิจัยได้ทำการแปลผล ข้อมูลรายวันดังนี้

3.1 นำข้อมูลที่ได้มาบันทึกให้เป็นระเบียบทุกวันหลังการสัมภาษณ์โดยนำเทปบันทึกเสียงมาถอดเทปเป็นข้อความเชิงบรรยายในลักษณะคำต่อคำ ประโยคต่อประโยค เพื่อบันทึกข้อมูลทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการสัมภาษณ์แล้วตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเหล่านั้นอีกครั้ง โดยเปรียบเทียบจากการเปิดฟังเทปบันทึกเสียงซ้ำๆ เสมอในระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูล หรือเมื่อเกิดความรู้สึกสนใจในบางประเด็นของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ว่ามีการสอดคล้องกันหรือไม่ระหว่างข้อความที่บันทึกเทปกับสิ่งที่สังเกตได้ระหว่างการสัมภาษณ์

3.2 อ่านคำบรรยายทั้งหมดที่ได้จากการถอดเทป เพื่อทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้มา และเลือกข้อความที่เกี่ยวข้องกับประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม ความรู้สึก การให้ความหมาย และการตัดสินใจเชิงจริยธรรมว่าเป็นอย่างไร ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลที่ยังไม่ชัดเจนหรือมีความคลุมเครือและข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนพร้อมกับตั้งคำถามเพิ่มเติมเพื่อนำไปสัมภาษณ์ในครั้งต่อไป

4. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล เนื่องจากความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพไม่ได้เน้นข้อมูลที่เป็นสถิติหรือตัวเลขเข้ามายืนยันผลการศึกษาที่ชัดเจน แต่เป็นการศึกษาที่เน้นส่วนของเนื้อหารายละเอียดต่างจากการสังเกต การสัมภาษณ์และการจดบันทึก ดังนั้นการสร้าง ความน่าเชื่อถือของข้อมูล (trustworthiness) จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการปฏิบัติเพื่อสร้าง

ความน่าเชื่อถือของข้อมูลตามแนวคิดของลินคอล์นและกูบา (Lincoln & Guba, 1985 cited by Polit, Beck & Hungler, 2001) ดังนี้

4.1 ความน่าเชื่อถือ (credibility) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาในพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการให้การดูแลผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุ โดยนำเทปบันทึกการสัมภาษณ์มาถอดเทปเป็นข้อความเชิงบรรยายในลักษณะคำต่อคำประโยคต่อประโยค เพื่อบันทึกข้อมูลทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการสัมภาษณ์ โดยเปรียบเทียบจากการเปิดฟังเทปบันทึกเสียงซ้ำๆเสมอ ข้อมูลที่ยังไม่ชัดเจนหรือมีความคลุมเครือและข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนพร้อมกับตั้งคำถามเพิ่มเติม เพื่อนำไปสัมภาษณ์ ในครั้งต่อไปและนอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาตรวจสอบดังต่อไปนี้

4.1.1 การตรวจสอบข้อมูลรายวันเป็นการตรวจสอบระหว่างการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการบันทึกเทปขณะสัมภาษณ์และจากการสังเกต แล้วนำข้อมูลไปตรวจสอบความถูกต้องกับผู้ให้ข้อมูลว่าข้อมูลถูกต้องหรือไม่ โดยให้ผู้ให้ข้อมูลอ่านข้อมูลทั้งหมดเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

4.1.2 การตรวจสอบเมื่อสิ้นสุดการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่เป็นข้อสรุปที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมดให้ผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายอ่านทบทวนอีกครั้ง เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลยืนยันความถูกต้องและความเป็นจริงของข้อสรุปนั้นๆ

4.2 ความมีเสถียรภาพ (dependability) เป็นการตรวจสอบความเที่ยงหรือความสม่ำเสมอคงที่ ไม่มีความเปลี่ยนแปลงของข้อมูล โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปตรวจสอบกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบภายนอก (inquiry audit) เพื่อยืนยันและตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับการให้ความหมายและความตรงประเด็นของข้อมูลกับเรื่องที่ศึกษา

4.3 การยืนยันผลการวิจัย (confirmability) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทุกอย่างตั้งแต่การเก็บข้อมูลตลอดจนวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีหลักฐานยืนยันที่แน่ชัดและสามารถตรวจสอบได้ เช่น แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์และเทปบันทึกเสียงสำหรับเก็บไว้เป็นหลักฐานเพื่อยืนยันผลการวิจัย

4.4 การนำไปใช้อ้างอิง/การนำไปประยุกต์ใช้ (transferability) หมายถึงขอบเขตของข้อมูลสามารถนำไปอ้างอิงกับสถานการณ์หรือกลุ่มตัวอย่างอื่น โดยเฉพาะบริบทใกล้เคียงกันในลักษณะกว้างๆได้ จากการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้อธิบายถึงบริบทต่างๆอย่างละเอียดพร้อมทั้งบรรยายให้เห็นภาพของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อสามารถนำไปอ้างอิงกับบริบทอื่นๆได้

5. การสิ้นสุดเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลสิ้นสุดเมื่อข้อมูลมีความอิ่มตัว ซึ่งพิจารณาจากข้อมูลที่ได้มีความซ้ำๆ กันหรือไม่มีข้อมูลใหม่ๆ เพิ่มขึ้นจากเดิม

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยเข้าพบผู้ให้ข้อมูลเพื่อแนะนำตัว ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ในการทำการวิจัยและได้ชี้แจงการผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการประเมินงานวิจัยด้านจริยธรรมกับผู้ให้ข้อมูลทุกราย และการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพตัวผู้วิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องคำนึงถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยอย่างเคร่งครัด ในเรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชน ความปลอดภัยของผู้ให้ข้อมูล ความเป็นส่วนตัวและการรักษาความลับ โดยได้ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการทำวิจัย โดยผู้ให้ข้อมูลมีอิสระในการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมในการวิจัย และในระหว่างการวิจัยผู้ให้ข้อมูลสามารถถอนตัวออกจากกรเป็นผู้ให้ข้อมูลได้ โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์จะได้รับการปกปิดเป็นความลับโดยลงรหัสไม่ระบุชื่อนามสกุล จริงและนำเสนอในภาพรวมเฉพาะงานวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยดัดแปลงวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของโกลโลเวย์ (Holloway & Wheeler, 2002; Colaizzi, 1978 cited by Polit et al., 2001; Colaizzi, 1978 cited by Streubert & Carpenter, 1999) โดยมีขั้นตอนหลัก 7 ขั้นตอนดังนี้

1. อ่านและทบทวนข้อมูลที่ได้มาจากผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดหลายๆ ครั้งเพื่อทำความเข้าใจกับประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้มาจากผู้ให้ข้อมูล
2. อ่านทบทวนรายละเอียดทั้งหมดอีกครั้งและดึงข้อความหรือประโยคที่สำคัญที่เกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม ความหมาย ความรู้สึกและการตัดสินใจเชิงจริยธรรมเป็นอย่างไร
3. ทำความเข้าใจกับการให้ความหมายในแต่ละข้อความ หรือประโยคที่สำคัญนั้นๆ ของผู้ให้ข้อมูลและนำไปตรวจสอบความตรงของข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลอีกครั้ง

4. นำข้อความหรือประโยคต่างๆ ที่ได้ให้ความหมายแล้วมาจัดกลุ่มเป็นหัวข้อ ซึ่งแต่ละหัวข้อต้องสอดคล้องกับข้อความหรือประโยคที่สำคัญ และนำหัวข้อที่ได้ทั้งหมดไปตรวจสอบกับข้อมูลเดิมอีกครั้งเพื่อตรวจสอบความตรงของข้อมูลอีกครั้ง

5. อธิบายรายละเอียดของปรากฏการณ์ที่ได้ในแต่ละข้อให้มีความชัดเจนโดยเขียนให้มีความต่อเนื่องและมีความกลมกลืนกันระหว่างข้อความหรือประโยค ในขั้นตอนนี้ต้องพยายามตัดข้อมูลในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องทิ้งไป

6. นำรายละเอียดของปรากฏการณ์ที่เขียนไว้อย่างชัดเจนมารวมกัน เพื่อหาข้อสรุปที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถเป็นไปได้ของปรากฏการณ์ที่ได้มา

7. มีการตรวจสอบความตรงของปรากฏการณ์ เป็นการตรวจสอบปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์จริงที่มีความตรงกับผู้ให้ข้อมูล โดยนำข้อสรุปของปรากฏการณ์ที่ได้ไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบว่าเป็นความจริงตามที่บรรยายและอธิบายมาหรือไม่เพื่อให้ได้ข้อสรุปสุดท้ายเป็นข้อมูลที่ได้มาจากประสบการณ์ที่แท้จริงจากผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้เป็นพยาบาลที่ให้ข้อมูลจำนวน 10 ราย เป็นผู้ตรวจสอบความตรงของข้อมูลและหลังจากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งในขั้นตอนสุดท้าย ก่อนที่จะสรุปเป็นประสบการณ์ของพยาบาลในการให้การดูแลผู้ป่วยที่ประสบกรณีพิบัติภัยในภาคใต้